

15 Včasná intervence u sluchově postiženého dítěte

Komplexní péče zahrnuje:

- Zdravotnická péče
- Speciálně-pedagogická péče
- Sociálně právní péče
- Rodinná péče
- Organizace SP

Zdravotnická péče

- Depistáž – vyhledávání SP dětí
(pediatr, ORL, foniatr)

- Screening (OAE, BERA, SSEP)
 - před propuštěním z porodnice
 - příp. po prodělání infekční meningitidy, u dětí s nepříznivou anamnézou

Současná situace:

- u 30% SP dětí je sluchová vada do konce 2. roku
- do konce 4. roku u méně než poloviny
- nejdříve je odhalena těžká nedoslýchavost a hluchota
- rodiče často odhalí SP velmi brzy

Speciálně-pedagogická péče

Služby rané péče

- sociální služba zaměřená na pomoc a podporu rodiny dítěte s postižením
- sociální integrace rodiny a minimalizace důsledků postižení na vývoj dítěte
- klientem je celá rodina
- služba je poskytována převážně v přirozeném prostředí
(péče terénní X ambulantní)
- spolupráce se systémem zdravotní péče

Středisko rané péče pro SP

Středisko rané péče pro SP – Tamtam - (www.tamtam-praha.cz)

-Praha – od r. 2001

-Olomouc – od r. 2005

- podpora rodin malých dětí se sluchovým postižením do 4 let, resp. do 7 let při kombinovaném postižení

- frekvence návštěvy v rodině 1x za 4 – 6 týdnů
- služba sociální prevence – zákon č. 108/2006

Činnost SRP poskytována:

- SP dítěti a jeho slyšící rodině
- slyšícími dítěti a SP rodičům
- dítě s hluchoslepotou a jeho rodině

Činnost SRP

- konzultace v rodinách, poradenská intervence
- ambulance klinického logopeda, psychologa, foniatra, fyzioterapeuta, sociálního poradce, nácvik audiovyšetření
- skupinové terapeutické sezení s psychologem
- pobytové akce týdenní a víkendové
- videotrénink interakcí
- propagace včasné diagnostiky a všeobecná prezentace problematiky sluchově postižených
- půjčování literatury, speciálních didaktických pomůcek, ozvučených hraček, počítačových logopedických a didaktických programů
- prodej vlastních logopedických a didaktických pomůcek
- výuka a tlumočení znakového jazyka

Speciálně pedagogické centrum

- zajišťuje komplexní péče SP dětem a mládeži od raného dětství do ukončení přípravy na povolání
 - SPC zřizovány při školách pro SP
 - obvykle v SPC působí 2 speciální pedagogové, psycholog, sociální pracovníce
- vyhláška č. 72/2005, www.msmt.cz

Činnost SPC

- poradenská a konzultační činnost
- speciálně pedagogická a psychologická diagnostika
- depistáž – vyhledávání klientů
- terapie – reedukace sluchu, logopedická péče, výuka ZJ, příprava na KI a následná logopedická péče, řešení výchovných a výukových problémů
- pomoc při řešení sociálních otázek
- péče o integrované děti a žáky

Předpoklady úspěšné rehabilitační péče:

- včasná diagnostika
- včasné přidělení sluchadel
- včasné přidělení sluchadla – do 1/2 roku
- včasné zavedení KI mezi 1-2 rokem
- včasná reedukace sluchu a řeči

Důvody rané péče

- fáze vývoje a velká plasticita mozku – intenzivní stimulace do 2 let (senzitivní vývojová perioda)
- kritické období do konce 8. měsíce
- důsledky opožděné péče – poruchy vnímání, poruchy sociálních vztahů, emocionální poruchy, opožděný vývoj řeči,...

Doporučená literatura:

HOLMANOVÁ, J. *Raná péče o dítě se sluchovým postižením*. Praha: Septima, 2002.

HORÁKOVÁ, R. Specifika vývoje a včasná pedagogická intervence u dětí se sluchovým postižením. In Opatřilová, D.(ed.) *Pedagogicko psychologické poradenství a intervence v raném a předškolním věku u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami*, Brno: MU, 2006, s. 243-281.

HRONOVÁ, A., MOTEJZLÍKOVÁ, J. *Raná komunikace mezi matkou a dítětem*. Praha: FRPSP, 2002.

SOBOTKOVÁ, A. Včasná diagnostika a pedagogická intervence u dětí se sluchovým postižením jako úkol SPC, In VÍTKOVÁ, M.: *Otázky speciálně pedagogického poradenství*, Brno, MSD, 2003.

ŠEDIVÁ, Z. *Psychologie sluchově postižených ve školní praxi*. Praha: Septima: 2006